

EINDPROEF

ARBEIDSRECHTBANK VAN BRUSSEL
26ste Kamer - Buitengewone openbare terechtzitting van 17 augustus 2009
VONNIS

A.R. nr. 10944/08

Arbeidsongevallen

Tussenvonnissen-aanstelling deskundige

Aud nr.:

Rep. nr.: **09/ 016172**

INZAKE :

De heer El Houssain E
wonende

Eisende partij, verschijnt in persoon bijgestaan door Meester G. COENE loco Meester M. JOURDAN, advocaten ;

TEGEN :

De NV MERCATOR VERZEKERINGEN,
met maatschappelijke zetel gevestigd te 2018 ANTWERPEN, Desguinlei 100,

Verwerende partij, vertegenwoordigd door Meester C. FRESCHINI loco Meester G. VERDEYEN, advocaten ;

Gelet op de wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtzaken ;

Gelet op de wet van 10 oktober 1967, houdend het Gerechtelijk Wetboek ;

I. De procedure

De rechtbank nam kennis van volgende proceduristukken :

- het verzoekschrift conform 1034bis dd. 29 augustus 2008,
- de besluiten voor verwerende partij dd. 1 december 2008,
- de besluiten voor eisende partij dd. 16 januari 2008,
- de aanvullende besluiten voor verwerende partij 9 februari 2009,
- de bundels van partijen.

De zaak werd gepleit op de zitting van 28 mei 2009, waarna ze in beraad werd genomen.

Afschrift ter kennis gebracht in toepassing van artikel 792/1° G.W. - Vrijgesteld van het expediterrecht - art. 280/2° van het Wetboek der registratierechten.

II. De vordering

De vordering strekt ertoe voor recht te horen zeggen dat het ongeval dat de heer E is overkomen op 31 augustus 2005 als een arbeidsongeval dient gekwalificeerd te worden en bijgevolg de NV MERCATOR te veroordelen tot de betaling aan eisende partij van de wettelijke vergoedingen ten gevolge van het arbeidsongeval waarvan hij het slachtoffer werd. NV MERCATOR tevens te veroordelen tot de kosten van het geding, rechtsplegingsvergoeding inbegrepen.

In ondergeschikte orde alvorens ten gronde recht te zeggen een geneesheer-deskundige aan te stellen.

III. In feite

De heer E was sedert 1999 werkzaam als bandarbeider bij de NV VANHOEY, verzekerd bij de NV MERCATOR tegen arbeidsongevallen.

Het werk van de heer E bestond erin om aan de lopende band kippenbillen af te nemen van op hoofdhoogte geplaatste haken, en vervolgens de kippenbillen te verpakken in kartonnen dozen.

Eisende partij stelt dat hij op 31 augustus 2005 het slachtoffer werd van een arbeidsongeval.

Terwijl hij aan een hoog ritme bezig was zakjes met kippenbillen in kartonnen dozen te stoppen voelde hij plots hevige pijn in zijn rechterhand. Hij heeft daarop het werk gestaakt waarbij de verantwoordelijke voor de productie, de heer Eddy S , hiervan op de hoogte werd gesteld door een naaste collega van eisende partij, de heer Ahmed Y . Er is daarbij gevraagd om eisende partij een andere taak toe te bedelen, zijnde het sluiten van zakjes, vermits hij niet meer in staat was de gewoonlijke handelingen te stellen. Eisende partij diende het werk volledig te staken.

Diezelfde dag nog heeft hij zich aangeboden op de raadpleging van de spoedgevallendienst in het HOPITAL FRANCAIS CESAR DE PAEPE waarbij hij arbeidsongeschikt werd verklaard voor 1 en 2 september.

De dokter van de spoedgevallendienst verwees eisende partij naar Dokter GERSDORFF voor een gespecialiseerd onderzoek.

Hij onderging volgende onderzoeken :

- 1 september 2005 : medische beeldvorming
- 5 september 2005 : echografie van de rechtervoorarm
- 17 oktober 2005 : nieuwe echografie van de rechtervoorarm en pols
- 6 december 2005 : statisch verband voor de duim, pols, voorarm en elleboog geplaatst, voorgeschreven door Dokter CARLIER, orthopedist, gelet op een ontsteking van de rechterduim

- 19 januari 2006 : Dokter SCHUIND stelde een verslag op na aanvullende onderzoeken waarbij hij een chirurgische ingreep voorstelde.

Voor deze chirurgische ingreep was weliswaar het akkoord nodig van verwerende partij die dit weigerde stellende dat eisende partij niet het slachtoffer werd van een arbeidsongeval maar dat men hier te maken had met een evolutieve ziekte of om een progressieve verergering van de gezondheidstoestand van eisende partij.

Aangezien de wetsverzekeraar het arbeidsongeval niet erkende, diende eisende partij over te gaan tot dagvaarding.

IV. In rechte

1. Stelling van de partijen

Eisende partij baseert zich op de verklaring van de getuige Ahmed Y en op de zeer uitgebreide rechtspraak.

Het zou blijken dat de laatste beweging van een reeks die zich uitstrekt over meerdere dagen als plotselinge gebeurtenis dient te worden weerhouden omdat de herhaling van handeling door een cumulatief effect plots, bij de laatste beweging, een overbelasting kan uitmaken die het letsel kan hebben veroorzaakt.

Op grond van de aangehaalde rechtspraak meent eisende partij dat de zoveelste beweging, toen hij aan een hoog ritme bezig was zakjes met kippenbillen van de haak te nemen en in kartonnen dozen te stoppen, de plotselinge gebeurtenis uitmaakt.

MERCATOR daarentegen stelt dat het opgelopen letsel als een "overbelastingsletsel" moet worden beschouwd, zijnde een letsel dat optreedt na het langdurig uitvoeren van gelijkaardige repetitieve bewegingen. Het moment waarop de lichamelijke tolerantie wordt bereikt kan evenwel niet worden gelijkgesteld met een plotselinge gebeurtenis.

Het plotselinge optreden van een kwaal kan niet worden gelijkgesteld met een plotselinge gebeurtenis en het is niet omdat er een letsel is dat er noodzakelijkerwijze sprake is van een plotse gebeurtenis. Men moet eerst de plotse gebeurtenis bewijzen die het letsel heeft kunnen veroorzaken.

2. Standpunt van de rechtbank

2.1 Principes, bewijs van het arbeidsongeval en rechtspraak

Krachtens artikel 7 van de Arbeidsongevallenwet wordt als arbeidsongeval aangezien elk ongeval dat een werknemer tijdens en door het feit van de uitvoering van de arbeidsovereenkomst overkomt en dat een letsel veroorzaakt.

Een voorval kan bijgevolg als arbeidsongeval worden gekwalificeerd indien volgende constitutieve elementen aanwezig zijn :

- a. een plotselinge gebeurtenis,
- b. die een lichamelijk of mentaal letsel veroorzaakt,
- c. die voorvalt tijdens en door het feit van de uitvoering van de arbeidsovereenkomst.

De Arbeidsongevallenwet stelt in dit opzicht twee weerlegbare vermoedens in :

- overeenkomstig artikel 7, 2de lid wordt het ongeval overkomen tijdens de uitvoering van de overeenkomst, behoudens tegenbewijs, geacht als overkomen door het feit van de uitvoering van die overeenkomst
- luidens artikel 9 wordt het letsel, behoudens tegenbewijs vermoed door een ongeval te zijn veroorzaakt wanneer de getroffene of zijn rechthebbende benevens het bestaan van het letsel een plotselinge gebeurtenis aanwijzen

Het volstaat dus dat de betrokkene bewijs levert van de plotselinge gebeurtenis en de letsels die erdoor kunnen veroorzaakt zijn, evenals door het feit dat het ongeval zich heeft voorgedaan tijdens de uitvoering van de arbeidsovereenkomst.

De uitoefening van de gewone en normale dagtaak kan een plotselinge gebeurtenis zijn op voorwaarde dat in die beroepsuitoefening een element aanwijsbaar is dat het letsel heeft kunnen veroorzaken zonder dat vereist is dat dit element los staat van de arbeidsovereenkomst. (Cass., 20 januari 1997, Soc. Kron., 1998, 460).

De plotselinge gebeurtenis moet zich onderscheiden van de lichamelijke stoornis die, zelfs indien ze plots voorvalt, het gevolg kan zijn van een evolutie.

Het letsel moet minstens gedeeltelijk haar oorzaak vinden in een accidentele gebeurtenis die gelegen is buiten het mechanisme van het slachtoffer.

De vereisten van de plotselinge gebeurtenis brengt met zich mee dat bepaalde letsels, ook al vinden zij hun uiteindelijke oorzaak in het arbeidsmilieu, niet als arbeidsongeval erkend worden omdat het gaat om evolutieve ziektes of langzame verslechtering van de gezondheidstoestand.

Omdat concrete inspanningen als plotselinge gebeurtenissen worden beschouwd, moeten zowel de oorsprong als de datum van de gebeurtenis met zekerheid zijn te bepalen en de duur ervan moet beperkt zijn tot een redelijk korte tijdspanne.

Tendinitis die zich geleidelijk ontwikkelt ingevolge het herhalen van dezelfde bewegingen die eigen zijn aan de arbeid, kan niet voor de vergoeding in aanmerking komen als arbeidsongeval, gezien het niet om een plotselinge gebeurtenis gaat. Het is van weinig belang dat pijnlijke symptomen zich hebben voorgedaan vanaf een bepaald ogenblik.

Evenmin is een tendinitis die ontstaat ten gevolge van de herhaling van een beweging, die reeds verscheidene honderden keren was uitgevoerd gedurende de dag, te wijten aan een plotselinge gebeurtenis (Arbeidsrechtbank Luik, 20 februari 1989, De Verz. 1989, 645, noot L.V.G).

Een globale werksituatie die aanleiding geeft tot een bepaald letsel mag niet worden opgedeeld in los van elkaar staande bewegingen, waarvan de laatste dan beschouwd wordt als een plotselinge gebeurtenis, en de tendinitis die voortvloeit uit het verrichten van een bepaald werk gedurende één jaar, kan dan ook geen aanleiding geven tot vergoeding op basis van de Arbeidsongevallenwet (Arbeidshof Luik 19 juni 1986, R.G.A.R. 1988, 11348).

Een werknemer die lijdt aan een evolutieve ziekte kan, namelijk de ziekte van De Quervain ten gevolge van het herhaald bedienen van een pneumatisch nietjesmachine, zonder evenwel een gebeurtenis beperkt in tijd en plots van aard te kunnen aanwijzen, kan wel ook niet beschouwd worden als zijnde getroffen door een arbeidsongeval. (Arbeidsrechtbank Gent, 8 maart 1982, RW., 1982 - 1983, 522).

Het bewijs van een arbeidsongeval kan worden aangebracht door alle middelen van het recht, met inbegrip van de getuigenis en ernstige, duidelijke en overeenstemmende vermoedens (Arbeidshof Gent, 2 februari 1989, De Verz. 1990, 81).

De verklaring van het slachtoffer kan slechts in aanmerking genomen worden in de mate dat ze worden bevestigd door ernstige, nauwkeurige en met elkaar overeenstemmende vermoedens. Indien het slachtoffer over geen getuigen beschikt, moet hij minstens overeenstemmende elementen aanbrengen die een vermoeden in zijn voordeel aantonen (Arbeidshof Bergen, 13 november 1998, Kron. J.L.M.B., 199, 113, noot L. VAN GOSSUM).

De rechtbank meent weliswaar dat er rekening moet worden gehouden met de beschrijving van het arbeidsongeval door het slachtoffer zelf zoals die gedaan werd aan het Fonds voor Arbeidsongevallen en aan de geneesheren die hij raadpleegde ten gevolge zijn ongeval.

De verklaring die hij aflegde aan de inspecteur van het Fonds voor Arbeidsongevallen en de verklaringen aan de geneesheren bij wie hij onderzoeken diende te ondergaan, vermelden duidelijk dat eisende partij tijdens het werk een ketting geraakt heeft waardoor een letsel is ontstaan, namelijk het opzwellen van zijn voorarm.

De verklaring van het slachtoffer kan zoals reeds gesteld slechts in aanmerking worden genomen in de mate dat ze wordt bevestigd door ernstig, nauwkeurige en met elkaar overeenstemmende vermoedens. Vermits ter kwader trouw niet wordt vermoed, kan de verklaring als voldoende bewijs gelden indien het geheel van de gegevens een belangrijk vermoeden uitmaken (Arbeidshof Luik 28 januari 1992, Soc. Kron. , 1992, 189). Ook aan zijn syndicaat liet hij weten dat hij een ketting had aangeraakt met het letsel tot gevolg.

Het aanraken van de ketting maakte de plotse gebeurtenis uit.

Indien de tendinitis evenwel het gevolg is van het aanraken van de ketting, verhindert de aard van deze letsels niet dat er sprake is van een arbeidsongeval. Wel kan de aanstelling van een geneesheer-deskundige het tegenbewijs leveren van het oorzakelijk verband tussen de door eisende partij uitgeoefende activiteit en het te onderzoeken letsel.

In zover de oorzaak van het letsel die eisende partij op 31 augustus 2005 vertoonde volledig vreemd zou zijn aan de beweerde plotse gebeurtenis van diezelfde datum, en dus dat dit letsel in geen enkele mate mede veroorzaakt is door de aangegeven plotse gebeurtenis, is geen afdoend tegenbewijs geleverd van de in artikel 7 en 8 van de Arbeidsongevallenwet weerhouden vermoedens.

De rechtbank meent derhalve dat eisende partij een plotse gebeurtenis aantoont, nu hij een in tijd en ruimte situeerbaar gegeven in de uitvoering van de arbeid aanwijst als oorzaak van zijn letsel, namelijk door het volgen van het snelle tempo van het werk heeft hij op een bepaald ogenblik de ketting geraakt, hetgeen een letsel heeft veroorzaakt.

Van zodra een feit kan worden aangeduid in de uitvoering van de arbeidsovereenkomst, zelfs indien dit feit niet onderscheiden is van de handeling die de werknemer moet doen in de loop van die uitvoering, en dat het letsel heeft kunnen veroorzaken, behoort het aan de feitenrechter vast te stellen dat dit feit een plotselinge gebeurtenis uitmaakt. Het is daarbij van geen belang na te gaan of het gaat om een banale of onbeduidende handeling of deel uitmaakt van de beweging die de belanghebbende meermaals per dag doet (Arbeidsrechtbank Tongeren, 8 december 1998, AR 98/1622, onuitgegeven).

Het is voldoende voor het slachtoffer het bewijs te leveren dat het een beweging deed dat het letsel heeft kunnen veroorzaken, het effectief oorzakelijk verband zijnde vermoed volgens de wet (artikel 9).

Het is aan de wetsverzekeraar desgevallend het vermoeden te weerleggen door te bewijzen dat het letsel uitsluitend te wijten is aan de pathologische evolutie inwendig aan het organisme van een slachtoffer.

Zoals reeds hoger gesteld heeft eisende partij in tempore non suspecto een aanwijsbaar element aangeduid die de plotselinge gebeurtenis uitmaakt.

Het wettelijk vermoeden van causaliteit kan worden weerlegd wanneer de deskundige tot het besluit komt dat het ingeroepen letsel in geen enkel opzicht te wijten is aan het arbeidsongeval maar slechts het gevolg is van een voorafbestaande toestand die zich onafhankelijk van het ongeval ontwikkelt. (Arbeidsrechtbank Doornik, 9 september 1988, De Verz. 28 september, 1989, 439).

Gelet op de mogelijkheid die aan verwerende partij moet worden gegeven om het wettelijk vermoeden te weerleggen, betaamt het om een deskundige aan te stellen die zal moeten evalueren of het letsel al dan niet te wijten is aan een uitwendige oorzaak.

Beide partijen hebben ter zitting uitdrukkelijk afgezien van het houden van de installatievergadering overeenkomstig artikel 972 § 1 van het Gerechtelijk Wetboek.

OM DEZE REDENEN,

DE RECHTBANK,

Rechtdoende na tegensprekelijk debat en in eerste aanleg beslissend ;

Verklaart de vordering ontvankelijk en als volgt gegrond ;

Zegt voor recht dat de heer El Bouchaibi E , het bestaand bewijs van een plotselinge gebeurtenis die zich heeft voorgedaan op 31 augustus 2005 en dat het vastgesteld letsel heeft kunnen veroorzaken ;

Alvorens verder recht te doen ten gronde stelt als deskundige **Dokter Alain VAN LAETHEM, Karel Keymolenstraat 70 te 1750 Lennik** met inachtneming van artikel 962 en volgende van het Gerechtelijk Wetboek, **de heer El Houssain E** wonende

te onderzoeken, kennis te nemen van de stukken en de medische bundels van de partijen en van zich van alle nuttige inlichtingen te hebben omringd, de toestand (fyta-psychische en/of psychische letsels) van het slachtoffer te beschrijven ingevolge het ongeval dat zich heeft voortgedaan op 31 augustus 2005 ; Rekening houdend met het wettelijk vermoeden dat de vastgestelde letsels het gevolg zijn van de plotselinge gebeurtenissen op 31 augustus 2005, zeggen in kader van de mogelijkheid die gelaten moet worden aan verwerende partij om het wettelijk vermoeden te weerleggen, of besloten kan worden met in hoge mate van waarschijnlijkheid, bijna zekerheid, dat de letsels niet het gevolg zijn van het feit dat eisende partij op 31 augustus 2005 ingevolge de aanraking van de ketting zijn voorarm en pols heeft gekwetst, maar dat het uitsluitend het gevolg is van een vooraf bestaande toestand, met dien verstande dat dit letsel tot stand zou zijn gekomen zelfs als eisende partij de ketting niet had geraakt.

Zo hij van oordeel dat de letsels te wijten zijn aan de plotselinge gebeurtenis zal de deskundige de verschillende periodes en graden van tijdelijke arbeidsongeschiktheid bepalen, en zeggen of de letsels geheeld zijn en dit geval de datum van consolidatie der letsels vaststellen, evenals het percentage van de blijvende arbeidsongeschiktheid, hierbij rekeninghoudend met de restletsels tengevolge van het ongeval, de algemene gezondheidstoestand, de leeftijd, de beroepsbekwaamheid, het aanpassingsvermogen, de opleiding, de omscholingsmogelijkheid en het concurrentievermogen van de heer E

Er dient rekening mee gehouden te worden indien de arbeidsongeschiktheid gedeeltelijk te wijten is aan het arbeidsongeval zij in haar geheel dient te worden beschouwd en vergoed in het raam van de arbeidsongevallenwet van 10 april 1974, ongeacht de voorafbestaande pathologische toestand;

De volgende redenering dient te worden gemaakt indien het trauma opgelopen bij het arbeidsongeval een vooraf bestaande evolutieve pathologisch toestand heeft verergerd ;

Wanneer echter het trauma opgelopen werd bij het arbeidsongeval op een bepaald ogenblik ophoud uitwerking te hebben en de arbeidsongeschiktheid enkel nog kan worden toegeschreven aan de gevolgen van een reeds vroeger bestaande evolutieve pathologische toestand, dan mag vanaf dat ogenblik geen arbeidsongeschiktheid of verergering meer worden toegeschreven aan het arbeidsongeval die daarmee niet in oorzakelijk verband staat ;

Zegt verder dat dit vonnis door de griffie binnen de vijf dagen na uitspraak, bij gerechtsbrief ter kennis zal worden gebracht aan de deskundige en per gewone brief aan de partijen en hun raadsliden en, in voorkomend geval, bij gerechtsbrief aan de partijen die verstek hebben laten gaan;

Zegt dat de deskundige over een termijn van acht dagen na de kennisgeving van dit vonnis zal beschikken om desgewenst de opdracht met behoorlijk omklede redenen te weigeren;

Zegt dat de deskundige en de partijen zich naar aanleiding van het deskundig onderzoek verder dienen te gedragen naar de bepalingen van de artikelen 962 tot 991 bis van het Gerechtelijk Wetboek;

Verleent akte aan partijen van het door hen of hun raadslieden ter zitting gegeven akkoord om af te zien van het houden van de installatievergadering bedoeld in artikel 972 van het Gerechtelijk Wetboek en zegt dat bijgevolg als volgt dient te worden gehandeld:

De deskundige zal, binnen de termijn van acht dagen na kennisgeving van dit vonnis zelf de plaats, de dag en het uur (uiterlijk binnen de maand) bepalen waarop hij/zij zijn/haar werkzaamheden zal aanvangen en zal dit per aangetekende brief meedelen aan de partijen, tenzij hij/zij door de partijen wordt vrijgesteld van de verplichting om per aangetekende post te corresponderen en per gewone brief aan hun raadslieden en aan de rechtbank;

De deskundige zal de partijen uitnodigen om hem een volledig geïnventariseerd dossier met alle relevante stukken mede te delen ;

De deskundige zal een verslag opstellen van de vergaderingen die hij organiseert en zal een afschrift hiervan aan de rechter, de partijen en de raadslieden bij gewone brief sturen en in voorkomend geval bij een ter post aangetekende brief aan de partijen die verstek hebben laten gaan;

De deskundige zal in de loop van zijn opdracht zelf bepalen of het noodzakelijk is om al dan niet een beroep te doen op technische raadgevers;

De deskundige zal aan de partijen zelf een raming laten worden van de algemene kostprijs van het deskundigenonderzoek of tenminste van de manier waarop zijn/haar kosten en ereloon en de kosten en het ereloon van de eventuele technische raadgevers zullen gerekend worden;

De deskundige zal zelf de redelijke termijn bepalen waarbinnen de partijen hun opmerkingen kunnen laten gelden aangaande zijn/haar voorlopig verslag, hetwelk hij dient over te maken aan de rechtbank, de partijen en hun raadslieden;

De termijn voor het neerleggen van het eindverslag wordt bepaald op 6 maanden vanaf de datum waarop de deskundige zijn/haar werkzaamheden zal hebben aangevat .

Indien er redenen zouden zijn om de termijn voor het indienen van het eindverslag te verlengen, zal de deskundige daartoe een **gemotiveerd verzoek** aan de rechtbank richten met vermelding van **de** noodzakelijke **termijn** (art.974 §2 Gwb)

De rechtbank stelt het bedrag van het voorschot vast op 1000 € dat onmiddellijk mag worden vrijgemaakt om de kosten van de expert te dekken; deze laatste kan, vooral in het geval van gespecialiseerde onderzoeken, een consignatie vragen en/of de vrijmaking van een bijkomend bedrag;

Het eindverslag van de deskundige dient volgende vermeldingen te bevatten:

- de datum
- de aanwezigheid van partijen bij de werkzaamheden
- een opgave van de overhandigde stukken en nota's, waarvan hij de tekst slechts mag overnemen in zover dat nodig is voor de bespreking.

Het eindverslag wordt op straffe van nietigheid door de deskundige ondertekend, met dien verstande dat de handtekening van de deskundige wordt voorafgegaan door de volgende eed: "Ik zweer dat ik mijn opdracht in eer en geweten, nauwgezet en eerlijk heb vervuld".

De minuut van het eindverslag, de stukken en de nota's van de partijen en een gedetailleerde staat van de kosten en het ereloon van de deskundige worden ter griffie neergelegd.

De gedetailleerde staat van de kosten en de erelonen van het deskundigenonderzoek vermeldt afzonderlijk:

- het uurloon
- de verplaatsingskosten
- de verblijfskosten
- de algemene kosten
- de bedragen die aan derden zijn betaald.

Op de dag van de neerlegging van het verslag zendt de deskundige bij een ter post aangetekende brief, een afschrift van het verslag en een gedetailleerde staat van de kosten en het ereloon aan de partijen en bij gewone brief aan hun raadsliden.

Zegt dat later zal beslist worden over het in aanmerking te nemen basisloon ;

Verzendt de zaak voor het overige naar de rol;

Houdt de kosten aan ;

Aldus gevonnist door de 26ste kamer van de Arbeidsrechtbank van Brussel
waar zitting hielden :

Marie-Elise MAUROY,
Jean DE RUYVER,
Georges MAEREVOET,

Rechter, Ondervoorzitter van de Kamer,
Rechter in sociale zaken - werkgever,
Rechter in sociale zaken - arbeider,

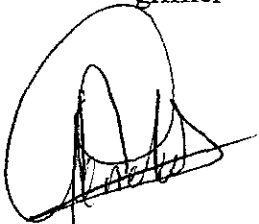
en uitgesproken ter openbare zitting van **17 -08- 2009**
waar aanwezig was:

Marie-Elise MAUROY, Rechter, Ondervoorzitter van de Kamer,
bijgestaan door Anita GENETELLO, Afgevaardigd Griffier.

De Afgevaardigd,
griffier

De Rechters in Sociale Zaken,

De ondervoorzitter,

A. GENETELLO

J. DE RUYVER

G. MAEREVOET

M.-E. MAUROY